

Vreemd gespuis in een warenhuis

In deze serie verschenen

1. Een overval in de lucht
2. De jacht op het koperen kanon
3. Sensatie op een Engelse vrachtboot
4. Avonturen in de Stille Zuidzee
5. Drie jongens op een onbewoond eiland
6. De strijd om het goudschip
7. Tumult in een toeristenhotel
8. Drie jongens als circusdetective
9. Een dollarjacht in een D-trein
10. Een speurtocht door Noord-Afrika
11. Drie jongens en een caravan
12. Kabaal om een varkensleren koffer
13. Een motorboot voor een drijvend flesje
14. Een klopjacht op een kapitein
15. Een raderboot als zilvervloot
16. Nummer negen seint New York
17. Een meesterstunt in Mexico
18. Trammelant op Trinidad
19. Vreemd krakeel in Californië
20. Lotgevallen rond een locomotief
21. Pyjama-rel in Panama
22. Vreemd gespuis in een warenhuis
23. Wilde sport om een nummerbord
24. Hoog spel in Hongkong
25. Een vliegtuigsmokkel met verrassingen
26. Stampij om een schuiftrompet
27. Kunstgrepen met kunstschaten
28. Bombarie om een bunker
29. Ali Roos als Arie Baba
30. Heibel in Honolulu
31. Arie Roos wordt geheim agent
32. Cnall-effecten in Casablanca

*Vreemd gespuis in een
warenhuis*

Willy van der Heide

Oorspronkelijk uitgegeven door: Stenvert, Meppel, 1957

© Willy van der Heide, 1957

© Nederlandse uitgave: Overamstel Uitgevers, Amsterdam 2015

© Omslagbeeld: Frans Mettes

Omslagontwerp: baqup

ISBN 978 90 499 2725 7 (paperback)

ISBN 978 90 499 2757 8 (e-book)

NUR 280

www.overamstel.com

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Puzzel in Pittsburgh

Aan de westrand van de Amerikaanse stad Pittsburgh, in de staat Pennsylvania, zijn enkele heuvels van verschillende hoogte en al vele jaren geleden was alle grond daar opgekocht door enkele van de inwoners die het best in hun contanten zaten en vervolgens hadden zij er huizen laten zetten. Het huis van de vader van Bob Evers was niet het grootste, of het gekste, maar wel het mooist gelegen, want het lag precies boven op de top van de hoogste heuvel, met een enorme garage onder het huis, terrassen aan drie kanten, een plat dak met een soort scheepsverschansing er omheen en een eigen zwembad, dat des nachts verlicht werd door onderwaterlampen. Maar die terrassen, dat zwembad en het platte dak waren op de dag dat de ‘puzzel in Pittsburgh’ op de proppen kwam, volkomen verlaten, want er stond een loeiende storm en dikke regenvlagen zwiepten scheef over het landschap. De rook uit de enorme fabrieksschoorstenen van de belangrijkste staalstad van de United States woei horizontaal van de pijpen in rafelige flarden en de bossen waarop je vanuit de brede uitkijkramen van het Evershuis neerzag, deinden onder de stormwind als velden klaver. Binnen in het huis werd er óók geloeid... door de grammofoon en er was niemand in het kolossale huis om daar tegen te protesteren, want Bobs vader was naar de fabriek en Bobs moeder zat sinds een volle week in Florida, waar de zon scheen en de regen, als die er viel, lekker lauw bleek. Bob Evers, de zoon des huizes, zat een draad te solderen aan een tape-recorder; Jan Prins hing dwars in een goudgele fauteuil (met zijn benen over de ene leuning en zijn rug tegen de andere) en werkte zich geleidelijk door een stapel tijdschriften heen. De derde jongen, een dik rond geval met rood haar en een onwaarschijnlijke hoeveelheid sproeten, stond voor een der brede ramen, met de handen balorig diep in de broekzakken. De langspeelplaat die het halve huis had laten dreunen op zijn betonnen grondvesten, hield plotseling op.

‘Weldadige stilte,’ zei Jan Prins, opkijkend van een tijdschrift. ‘Van dit soort muziek word je op de duur óók gek.’

‘Je wordt op de duur van álles gek,’ verklaarde Bob Evers, aan het pas gesoldeerde draadje rukkend om te proberen of het wel goed vast zat. ‘En zeker van binnen zitten.’

De dikke jongen, die soms luisterde naar de naam Arie Roos, maar

meestal naar een hele hoop andere kreten die allemaal betrekking hadden op zijn omvang, zijn gewicht, zijn rood haar of zijn sproetenaantal, keerde zich met de rug naar het venster en verklaarde, de handen nog dieper in zijn broekzakken duwend:

‘Der mot es wat gebeuren, jandokie! We leven hier net of we al aan ons pensioen toe zijn.’

Jan, bladerend in een tijdschrift, keerde het hoofd half om en op-perde:

‘Kunnen we geen advertentie zetten, Bob? Ik denk bijvoorbeeld aan iets als...’ (hij liet het hoofd achterover vallen, staarde naar het plafond en dreunde op):

Avontuur gevraagd Wie helpt drie zich vervelende jongelieden aan een aannemelijk avontuur? Voor direct. Op mogelijkheden tot lachen zal meer worden gelet dan op hoog loon. Enig levensgevaar geen bezwaar, mits vooruitzichten tot overleven aanwezig. Brieven onder letters P.A.N.G. bureau van dit blad.’

Bob liet zijn soldeerbout zakken en begon ineens te lachen: ‘Dat doet me denken aan die mop van de twee soldaten, die voor het eerst aan het front kwamen. Links en rechts begonnen er granaten te ontploffen. Ze doken haastig in een gat en zaten daar een tijdje te schrikken. Toen zei de een tegen de ander: ‘Jack, ik heb niks tegen oorlog, maar hier ben je je leven niet zeker.’

De dikke jongen begon over het vaste tapijt heen en weer te lopen, met lange passen, de handen nu zo ver in zijn broekzakken dat zijn armen van de schouders af recht naar beneden waren gestrekt.

‘En ik heb niks tegen een rustig leven, maar als dit nóg langer zo doorgaat, ben ik zenuwpatiënt.’

Het rinkelen van de telefoon klonk gedempt vanuit de hal, waar de hoofd-alarmbel hing. In bijna alle kamers was een toestel. Bob ging op het woonkamer-apparaat af, dat bij de open haard op een tafeltje stond, maar voor hij de hoorn had opgenomen, stopte de schel.

‘Dat heb je nou altijd in dit verhipte huis,’ zei Bob. ‘Iedereen denkt dat een ander de telefoon wel zal aannemen, met als gevolg dat het ding een minuut lang door blijft rinkelen, of iedereen stuift er tegelijk op af: mijn moeder in haar kamer boven, de meid in de hal, mijn vader in de garage en ik hier.’ De deur ging open en de betrokken meid stak haar hoofd, met een wit mutsje erop, naar binnen.

‘Uw vader voor u, mister Bob.’

‘Dank je, Sarah.’ Bob nam de hoorn op. ‘Ja, met Bob... Wat zegt u...? En moet dat meteen...? Ik snap het...’

(Hij luisterde een hele tijd en zei toen weer): ‘Nee, dat hoeft ik niet op te schrijven, dat onthoud ik wel... Ja, ik zal het meteen doen. Komt voor mekaar... Adios.’

‘Wat bijzonders?’ vroeg Jan.

‘Niet erg. Mijn vader moet onverwacht op zakenreis naar Brazilië. Hij gaat met het vliegtuig van vanavond zeven uur. Maar nu heeft hij een paar dagen geleden zijn horloge in reparatie gegeven. Of ik dat nu even op wil gaan halen, als het tenminste klaar is. Gaan jullie mee?’

Jan liet het tijdschrift waar hij aan bezig was, op de grond fladderen en hees zich op uit de stoel.

‘Waarom niet? Zien we tenminste eens wat anders.’ Arie merkte op:

‘Behalve onze gezichten dan altijd; die blijven dezelfde.’ Jan bood vriendelijk aan:

‘Ik wil wel een paar ingrijpende wijzigingen in het jouwe aanbren-gen.’

‘Ai!’ spotte Arie, ‘dat zou voor mij erg zijn. Maar elke wijziging, hoe ingrijpend ook, kan dat gelaat van jou alleen maar verbeteren.’

Bob was even naar de keuken geweest om tegen Sarah te zeggen, dat zijn vader op reis ging. Hij kwam binnen, een lange regenjas aan-schietend.

‘Zijn jullie weer aan het bekvechten? Kom mee. We nemen de Buick.’

De horlogewinkel, die Bobs vader had uitgeduid, bleek te zijn ge-legen in een nogal smalle en vrij drukke straat, schuin tegenover de achterzijde van het grootste warenhuis van Pittsburgh, ‘The Galleries’ geheten. Er stond een rij bestelauto’s voor, alle geschilderd in hardgeel met een bruine bovenkant en in helgroene letters de naam van het warenhuis. Nu en dan reed een van die auto’s een soort van overwelfde poort binnen, die blijkbaar naar de expeditie leidde en kort daarna kwam dezelfde of een andere er weer uit om bestellingen te gaan rond-brengen. De wilde wind wervelde in de lengte door de straat en joeg vlagen regen kletterend tegen de twee ramen van de horlogewinkel, waarin Bob haastig was verdwenen, de Buick met Jan en Arie erin, langs het trottoir achterlatend.

‘Zeg dikke, kunnen we niet iets geks uithalen?’

‘Makkelijk,’ antwoordde Arie luchtig. ‘Twee zonnebrillen kopen en op een terras in de regen gaan zitten.’

‘Hier in Pittsburgh hebben ze geen café-terrassen, ui!’

‘Dat weet ik. Anders zou het ook niet gek zijn.’

‘Jij bent melig.’

‘Kunst, als ik de hele dag met lieden als jij moet optrekken.’ Op dat moment kwam Bob de winkel uit. Hij trok het voorportier open en rapporteerde:

‘Kom er maar uit. Ze waren net aan dat horloge bezig en het duurt een half uur of zoiets voor het klaar is.’

Jan begon naar buiten te klimmen.

‘En wat doen we intussen?’

Bob keek de straat op en af:

‘Als ik me goed herinner is even verderop een soort drugstore, met een jukebox, waar ze steengoed appelgebak hebben.’

Arie kwam naar buiten, zijn hoofd diep weggedoken in de opgezette kraag van zijn regenjas. Bob sloot de Buick af en kalm drentelden zij de straat op, naar de drugstore, die al van verre kenbaar was aan een uithangbord van aspirine. Zo’n Amerikaanse drugstore is heel iets anders dan een Nederlandse drogisterij. Het is eigenlijk een combinatie van een drogisterij, apotheek, cafetaria en tijdschriftenwinkel. Of liever gezegd: een cafetaria waarin ze een drogisterij, tijdschriftenwinkel en allerlei andere soorten winkels hebben ondergebracht. Je kunt er gaan zitten, een zoopje bestellen en ondertussen rondkijken naar de verschillende uitstalkasten met duizend-en-één nuttige of zinloze zaken. Deze drugstore maakte geen uitzondering op de regel. In het midden was een deur van spiegelglas met de naam van de eigenaar in vergulde letters erop: J. P. Johns.

Toen de jongens binnenkwamen, zagen zij recht tegenover zich de marmeren cafetaria-toonbank, met chroomstalen krujkes, een ijsmachine, een koffieketel en schappen vol chocolade, kauwgom en dergelijke zaken. Voor de beide ramen links en rechts van de deur stonden enkele tafeltjes met stalen stoeltjes en tegen de zijwand waren de uitstalkasten: één met tandenborstels, zeep en parfumerieën, één voor boeken in zakformaat, een derde voor fototoestellen en films en een vierde met dranken. Er was één klant in de hele tent: een man van middelbare leeftijd in een donkerblauw pak met een helrode das, die achter een kop koffie aan een der tafeltjes bij een raam zat, naar buiten staarde en met de ellebogen op het tafelblad leunde, terwijl hij een

stalen sigarettenaansteker alsmaar om en om draaide tussen de wijsvingers en duimen. Hij keek niet op, toen de jongens binnenkwamen, hun jassen uitdeden en naast elkaar op drie krukjes plaats namen, dikke Arie in het midden. De eigenaar van dit etablissement kwam door een klapdeur geschoten en keek hen hoopvol aan.

‘Milkshake choco,’ zei Bob.

‘Ananassap met appelgebak,’ bestelde Arie.

‘Sinaassap met een appel flap,’ zei Jan.

Met een flip en een flap werden twee papieren bordjes neergesmaakt, de dranken schoten er achteraan en daarna verdween de eigenaar weer door de klapdeur. De achterwand van de cafetaria was voor een groot deel bezet met manshoge spiegels en in die spiegels kon je de beregende ramen zien, de schimmen van de Pittsburghers die buiten voorbij haastten en de eenzame figuur van de man aan het raamtafeltje. Maar die man bleef niet lang eenzaam; juist toen Arie de eerste hap nam van zijn appelgebak, ging de drugstore-deur weer open en een tweede man kwam binnen. Hij deed meteen zijn hoed af en hield die vast aan de voorzijde van de rand, terwijl hij er de regendruppels afzwiepte op de tegelvloer. Hij droeg een bril met nogal dikke glazen waarop ook al regendruppels schemerden. Hij nam gehaast de bril af, wreef met de top van een vinger over de glazen tot het waterlaagje regelmatig over het glas verdeeld was, zette het ding weer op, keek de drugstore rond, ontdekte de man bij het raam en ging op hem af.

‘Good afternoon,’ wenste hij.

De ander knikte enkele malen, nog steeds spelend met de stalen aansteker. Hij had een halve sigaret in een hoek van, zijn mond en hield zijn hoofd een tikje scheef om te zorgen dat de rook niet in zijn ogen kringelde. De andere man trok zijn natte regenjas niet uit, maar knoopte die wel los en ging daarna zitten, zodat de beide panden van zijn jas aan weerszijden van zijn stoel op de tegels hingen. Hij kruiste de armen en leunde over het tafeltje. Omdat de andere man al voorover zat, bracht dat hun hoofden dicht bij elkaar. De eigenaar loerde met één oog om de hoek van de klapdeur, ontdekte een nieuwe klant, schuifelde erop af, kreeg een bestelling van twee koppen koffie, bracht die en verdween weer.

‘Gezellige tent heb jij uitgezocht,’ zei Jan tegen Bob.

De man in het blauwe pak stond op en liep naar de tussenruimte die was opengelaten tussen de boekenstand en de parfumerie-uitstalling.

Daar stond de jukebox. Hij rommelde in zijn broekzak, haalde er wat munten uit, ramde er een stuk of wat in de machine en drukte in snel tempo de eerste acht knoppen op de grammofoonplatenkiezer in. De machine liet een klik horen en begon te zoemen. De eerste plaat werd op haar plaats gebracht. De drie jongens zaten daar met enige verbazing naar te kijken. Een mens die munten in een jukebox stopte en daarna domweg de eerste acht knoppen indrukte, hadden zij nog nooit meegemaakt. De eerste plaat begon door de drugstore-ruimte te denderen: een heel oud nummer van Louis Armstrong en Jack Teagarden, met als titel: 'Rocking Chair'.

'Groot liefhebber van muziek moet dat zijn,' merkte Jan op. De twee mannen zaten weer op dezelfde wijze aan het tafeltje, de hoofden dicht bij elkaar, en praatten met grote nadruk.

Bob zei kortaf:

'Die hebben wat te bespreken, wat wij niet mogen horen. Het kan die vent niets schelen wat die machine speelt, zolang er maar lawaai uit komt.'

Er kwam nu nóg meer lawaai, want achter de toonbank begon een telefoonschel te rinkelen. De eigenaar kwam door de klapdeur, nam de hoorn op, stopte een vingertop in zijn vrije oor om het lawaai van de Armstrong-plaat te dempen en zei:

'Met John's Drugstore... Wat...? Wie zei u...? Ubari? Een ogenblik!' Hij liet de hoorn zakken, keek langs de drie jongens aan zijn bar en riep luid over de muziek heen:

'Is hier iemand die Ubari heet, of zoiets?'

De twee mannen aan de tafel schenen in hun houding te verstarren; lichamen, armen en benen bleven onbeweeglijk, alleen hun hoofden keerden zich naar de bar. De man in het blauwe pak vroeg, alsof hij zijn oren niet geloven kon:

'Telefoon...? Voor Hubari?'

De eigenaar gebaarde ongeduldig met de losse telefoonhoorn en schreeuwde:

'Ubari of Hubari of zoiets. Of die hier is...'

Hij haalde de schouders op, legde de hoorn neer toen de man in het blauwe pak haastig opstond en verdween weer door de klapdeur. De man in het blauwe pak drukte in het voorbijlopen zijn sigaret uit in de asbak op een ander tafeltje, reikte over de bar heen, stopte eveneens een vingertop in zijn vrije oor en zei:

'Met Hubari...! Wie is daar?'

De hoorn begon onmiddellijk snel sputterende geluiden te maken, vlak naast Jan Prins, maar de Armstrongplaat was nog steeds niet afgelopen en het was voor Jan volkomen onmogelijk, ook maar één lettergreep te verstaan. De man in het blauwe pak zei twee keer 'Ga door!' en tenslotte kortaf: 'Dank je', mikte over de glazen barplaat heen de hoorn op de haak, trok een dollar uit zijn zak, gooide die naast de telefoon en keerde zich om. Hij gaf een korte ruk met zijn hoofd en liep met overhaaste stappen naar de deur, rukte die open, dacht er blijkbaar ineens aan dat hij zijn regenjas nog had hangen, draafde naar de haak tegen de wand en sprintte terug naar de deur. Hij bereikte die samen met nummer twee. Zij botsten tegen elkaar op, wrongen zich door de ingang heen, en renden de straat op, waar zij terstond uit elkaar gingen. Door de natgeregende ruiten zagen de jongens één van hen naar rechts en de ander naar links wegschieten. De eigenaar kwam door de klapdeur, keek naar de openhangende buitendeur en opende zijn mond als om een luide schreeuw te geven.

'Ze hebben geld neergelegd,' zei Bob tegen hem, op de dollar naast de telefoon wijzend. Jan en Arie waren opgestaan en stonden nu vlak buiten de deur, links en rechts kijkend. 'Doe die deur dicht!' schreeuwde de eigenaar, want plaat nummer twee was reeds begonnen. Jan noch Arie hoorden dat, want die waren ook allebei in de straat verdwenen. Bob gooide eveneens een dollar op de bar, gleed nu ook van zijn kruk af, ging naar de deur en achter zijn vrienden aan naar buiten, de deur achter zich sluitend. Zodra hij uit het gedreun van de muziek weg was, hoorde hij het janken van politiesirenes en vijf tellen later zag hij de auto's aan komen stuiven, regen sissend wegspattend onder hun banden. Zij kwamen van beide kanten de straat af, het verkeer uitééndrijvend met hun alarmerend sirenegeloei, schoten schuins op het trottoir voor de drugstore af en stopten daar. Het waren drie auto's van de gemeentepolitie van Pittsburgh en nog vóór zij stilstonden vlogen de portieren open en agenten in uniform plus rechercheurs met slappe hoeden op sprongen eruit en stroomden de drugstore binnen; revolvers in de vuist. Auto's en voorbijgangers stopten en bleven vol belangstelling wachten wat er zou gaan gebeuren. Dat was volkomen... niets. Enkele agenten veegden het stuk trottoir tussen drugstore en de politieauto's schoon en dat was nauwelijks gebeurd, of een aantal agenten plus een paar rechercheurs kwamen weer naar buiten, stonden even rond te starren door de regen en begonnen zich dan naar twee zijden een weg te banen door de nu al dicht opeengepakte hagen van belangstellenden.

Bob Evers was met wat ander publiek opzij geveegd en keek met grote belangstelling toe, terwijl een man met een halve sigaar in de mond en een dure blauwe overjas aan naar de grootste der politieauto's stapte en door het openhangend portier heen een microfoon greep die naast het stuur hing. Hij gaf enkele korte orders over de politieradio, ging achter in de wagen zitten en zat daar, korzelig op zijn sigaar bijtend, uit te kijken naar de toeschouwers, die zich al begonnen te verspreiden, omdat het duidelijk was dat er bij deze overval iets was misgelopen. De regen was een beetje minder geworden, maar de wind wervelde nog steeds rond in de smalle straat en in de verwarring van weer op gang komend verkeer en zich aarzelend verspreidende mensen ging Bob op zoek naar zijn beide vrienden.

Maar dat vinden van Jan en Arie bleek helemaal niet zo erg gemakkelijk. Bob werd bijzonder nat, incasseerde enkele ferme elleboogstoten toen hij zich haastig door de voetgangers wrong, koerste tweemaal de straat op en af, over beide trottoirs, en keerde eindelijk, nogal nijdig, terug naar de Buick, juist op tijd om Jan te zien aankomen. Er toen werd zijn humeur met sprongen beter, want Jan zag er helemaal uit als een verdronken kat: die had zijn regenjas over de kruk naast zich gegooid toen zij in de drugstore plaats namen en zijn sportjasje was nu tot de laatste draad doorweekt.

'Vent is spoorloos verdwenen,' zei Jan knorrig, trok zijn jasje uit en merkte op: 'Zou je die auto niet eens openmaken? Daarbinnen is het droog.'

Bob trok zijn sleutels te voorschijn: 'Waar is Arie ergens?'

'Geen idee. Ik dook achter die vent met zijn bril aan, die het laatste binnenkwam en Arie ging de andere kant op. Niet meer gezien.'

Met laag beginnend sirenegeloei vertrok de laatste politieauto. Bob had het portier open en zij kropen naar binnen. Bob zette de elektrische kachel aan en Jan trok een kam door zijn sliknatte haren.

'De politie moest natuurlijk die twee kerels hebben, hè?'

'Dat is nogal glad, zou ik zeggen.'

'Hubari heette die ene, met dat blauwe pak.'

'Hubari of Ubari.'

'Daar zit Arie achteraan, denk ik. De vent met de dikke brillenglazen schoot eerst een eindje het trottoir op, stond toen even rond te kijken, of hij niet goed wist wat te doen en toen hoorden we in de verte de sirenes van de politiewagens. Je kon zien dat hij daarvan schrok.

Hij schoot ineens de straat over, werd bijna overreden door een taxi, dook aan de overkant tussen twee van die geelbruine auto's door en ik was nog nét op tijd om hem de poort van de expeditie van dat warenhuis te zien binnengaan. Dat deed hij heel handig; hij liep toen ineens met kalme, rustige passen, net of hij daar een of andere boodschap had. Ik zat een meter of tien achter hem en juist toen ik daar binnen wilde gaan, kwam er een van die expeditiewagens naar buiten en ik moest even wachten. Toen ik óók die poort binnenging, zag ik hem al nergens meer. Aan de andere kant van die poort is een enorme betonnen ruimte met reeksen lange tafels waaraan ze niets anders doen dan de verkochte goederen inpakken en adresseren... Er rijden elektrische wagentjes langs de tafels, die stapels pakken opladen en dan naar klaarstaande trucks rijden. Als zo'n truck geheel of voor een groot deel vol is, rijdt die weg en een lege komt ervoor in de plaats. Ga in zo'n verwarring maar eens een vent volgen. Ik heb eventjes rond staan kijken, maar ik zag hem nergens meer en toen kwam er een snuiter met een uniformpet op naar me toe die me van onder tot boven bekeek en vroeg wat ik daar zocht. Dacht zeker dat ik iets wilde gaan jatten, of zo. Hij vertelde me dat ik beter kon maken dat ik heel vlug weer buiten kwam. Toen heb ik buiten nog een tijdje staan wachten of hij misschien weer naar buiten kwam, maar niks, hoor.'

'Ik heb overal naar je uitgekeken,' zei Bob knorrig. 'Maar ik heb je niet zien staan.'

'Dan ben je natuurlijk nét daarlangs gelopen, toen ik nog binnen was.' Jan keek een voor een door alle ruiten van de Buick naar buiten. 'Ik zou wel eens willen weten, waar die dikke sproetenkop uithangt.'

De elektrische kachel begon nu aardig warmte te geven, met als gevolg dat de ruiten van de Buick begonnen te beslaan. Bob veegde er twee schoon en tuurde de regen in. 'Hij moet nu toch opschieten, want mijn vader moet dat horloge hebben.'

Jan schrok op:

'Ik had dat hele horloge al vergeten. Ga jij dat nu vast even ophalen, dan zal ik wel opletten of de dikke komt opdagen.'

'En jouw jas ligt nog in de cafetaria.'

Jan schrok:

'Dank je wel. Die zou ik nog bijna vergeten.'

Bob drukte de portierkruk naar beneden en zei over zijn schouder:

'Jij een jás vergeten? Dan moet je wel erg in de war zijn.' Zij klommen allebei naar buiten.

‘In de war niet,’ zei Jan, zijn natte jasje weer aantrekkend. ‘Maar ik zit er wel over te piekeren, wat dat voor twee kerels kunnen zijn geweest. De politie was er wel erg fel op, leek me.’

‘Dat wél,’ erkende Bob droogjes. ‘Ze kwamen met drie auto’s en zoveel agenten dat ze nauwelijks allemaal in die drugstore konden. Zie je direct weer in de Buick.’

Maar toen Bob (met het horloge van pa Evers) en Jan (met zijn regenjas) een vol kwartier in de nu warme Buick hadden zitten wachten, was er nog steeds geen Arie Roos boven water. Bob trapte op de starter:

‘Ik kan echt niet langer wachten. Ik moet dat horloge naar huis brengen. Rij je mee of blijf je hier wachten?’ Jan aarzelde even en besliste toen:

‘Ik zal wel in die drugstore wachten. Daar kijkt die dikke natuurlijk in elk geval als hij onze auto niet meer ziet.’

‘O.K.’ zei Bob. ‘Ik kom zo snel mogelijk terug om jullie op te halen. En als er wat bijzonders is, kun je proberen of je me thuis te pakken kunt krijgen.’

Jan klom maar weer eens naar buiten en ging op weg naar de drugstore. Bob schakelde in en reed weg.

En op deze wijze, door het gaan ophalen van het horloge van pa Evers, begon een der vreemdste vertakte en meest ingewikkelde avonturen, die onze drie vrienden ooit bij de kop hadden gehad. En het begon pas goed te rollen, toen de dikke Arie Roos, natter dan Jan zich kon herinneren hem ooit te hebben gezien, de drugstore binnenkwam en zijn regenjas begon af te stropen. Plasjes water dropen uit de mouwen op de tegelvloer.

‘Hallo,’ zei Arie.

‘Goeie,’ zei Jan. ‘Hete koffie?’

‘Alsjeblief.’

Arie begon gezicht en nek met een al lang doorweekte zakdoek af te vegen. Een jongen en een meisje zaten nu aan een raamtafeltje en drie jongens, die eruit zagen als leerlingen van een Pitsburghse middelbare school, stonden gumkauwend rond de jukebox, luisterend naar muziek en bladerend in enkele stripverhalen. Arie ging vlak naast Jan aan de bar zitten. De eigenaar was bezig met glazen polijsten aan het andere einde van de bar. Zij zeiden geen woord meer vóór Arie zijn

hete koffie had en de man weer uit hun buurt was.

‘Zeg, Jan?’

‘Is er?’

‘Kende deze cafetaria-vent die twee kerels?’

‘Natuurlijk niet. Hij wist niet eens wie Hubari was.’

‘Ik nu wel,’ zei Arie en begon voorzichtig van de gloeiend hete koffie te drinken. Hij brandde zijn lip, trok een gezicht en zette de kop weer neer. ‘Hij had die ander nooit eerder gezien?’

‘Nee. Ik heb het er net met hem over gehad. De politie scheen wel te weten wie zij waren, maar die wilden niets zeggen. Vroegen hem alleen hoelang ze hier gezeten hadden en of hij iets van hun gesprek had gehoord. Daarna is de politie ook verdwenen.’

Arie zat peinzend in zijn koffie te roeren:

‘De politie zal van hem ook niet veel wijzer worden. Die Hubari is een particuliere detective. Heeft zijn kantoor op de zevende verdieping van een gebouw op Washington Avenue.’

‘Hoe wéét je dat?’

‘Vertel ik je dadelijk. Waar is die ander gebleven?’

Jan kwam met zijn eigen relaas op de proppen. Arie keek op zijn polshorloge.

‘Dat heb je weer verkeerd aangepakt, daar. Als je een goed verhaal ophangt, kom je overal binnen.’

‘O, jà? Wat moet ik voor een verhaal ophangen om de expeditie-afdeling van een warenhuis binnen te komen? En dat moet je bovendien zo maar ineens kunnen uitdenken.’

‘Kán ik,’ verklaarde Arie. ‘Wacht maar tot ik deze koffie op heb. Een vent met een bril met dikke glazen, een regenjas en een natte hoed kan niet zo maar ineens verdwijnen. Iemand moet hem hebben gezien en het zich herinneren. Als je maar vraagt.’

‘Maar ik kon niet vragen, ezel. Ik werd eruit gezet.’

‘Daarom heb je het ook verkeerd aangepakt,’ verklaarde Arie en begon opnieuw van zijn koffie te slurpen. Ditmaal was het spul juist drinkbaar.

Met Jan naast zich stond Arie op de stoep te wachten tot er een lege taxi kwam aanrollen. Een uur of wat eerder zou het heel wat lastiger zijn geweest een taxi te strikken, maar nu de regen bijna geheel voorbij was, hadden ze vrij snel geluk. ‘The Galleries,’ zei Arie, toen zij instapten. ‘Vooringang.’ Dat zij aan de achterzijde van het grote warenhuis een taxi naar de vóórzijde namen, deed de zuinige Jan Prins even de

natte wenkbrauwen ophalen en naar zijn dikke vriend kijken, maar hij zei niets. Ook de taxichauffeur zei niets, want het was alles bij elkaar nog een aardig ritje.

Het enorme warenhuis 'The Galleries' besloeg bijna twee gehele stratenblokken en om aan de voorzijde te komen moest men altijd nog een aardige afstand afleggen. En de dikke Arie had haast, dat was aan alles te merken. Hij betaalde snel toen zij er eindelijk waren en dook naar binnen door een der vele draaideuren, op de hielen door Jan gevolgd. Overal bij de ingangen stonden borden waarop alfabetisch honderden artikelen waren gerangschikt, vanaf aanstekers tot en met zijdelint, met erachter de verdieping waarop zij te krijgen waren.

'Wat gaan we in vredesnaam hier doen?' vroeg Jan, terwijl Arie een van die borden stond te bestuderen.

'Een paar koffers kopen,' antwoordde Arie, zich een plaats veroverend in een der liften die juist op de gelijkvloerse etage was leeggelopen.

'Vijfde verdieping,' zei hij tegen de liftjongen.

De afdeling reisbagage besloeg een ruimte van zeker zeventig meter lang, en was uitgerust met alles wat bij reisbagage hoorde, vanaf weekendtasjes tot kolossale hutkoffers voor overtochten per oceaanstomer.

'Kan ik u met iets van dienst zijn?' Achter hen stond een juffrouw met kastanjerood haar en een bril, waarvan het montuur dezelfde kleur had als die haardracht. Zij glimlachte hen toe door even haar tanden te laten zien, maar elke keer als zij lachte bleven haar ogen precies eender kijken: alsof zij in werkelijkheid aan iets heel anders dacht.

'Mijn naam is Evers,' vertelde Arie. 'Mijn vader moet morgen met het vliegtuig naar Brazilië en nu moet hij nog twee koffers hebben.'

'Ah... vliegtuigbagage dus.' Het meisje deed tien passen, griste twee lichtgewicht-koffers uit een rek en zette ze op de toonbank neer. 'Deze kosten tweeëntwintig dollar per stuk. En...'

'Deze zijn goed,' besliste Arie. 'Kunt u ze laten bezorgen? Ik betaal ze meteen.'

Jan Prins stond er volkomen verbijsterd bij te gapen, terwijl Arie het adres van pa Evers opgaf, vierenveertig dollars neertelde en wegwandelde. Hij begon te sputteren:

'Zeg, dikke geldsmakker... wil je me nu eindelijk eens even vertellen...?'

Arie keek op zijn horloge.

‘Het is nu kwart over vier. Tijd genoeg. Nu gaan we aan de expeditiekant herrie maken over koffers die nog niet zijn bezorgd.’

Dat bleek niet helemaal te kloppen, zoals Jan een kwartier later bespeurde. Maar hij verbaasde zich bij Arie over niets. Het was heel best mogelijk dat de dikke fantast in dat kwartier tijd zijn beraamd plan had vervangen door een beter. Zij gingen onder de gewelfde stenen poort door in het zog van een der naar binnen rijdende, lege geel-en-bruine auto's en stonden even rond te kijken aan het begin van de inpakruimte: een enorme hal, waarvan het plafond gedragen werd door betonnen kolommen en waarin een herrie heerste of er zeven veldslagen werden geleverd. Arie stond even te loeren tot hij een van de mannen ontdekte waar Jan keet mee had gehad. Arie stootte zijn vriend aan en wees op de man met de uniformpet:

‘Is dat de vriend waar jij het mee aan de stok had?’

‘Nee. Die had een mopsneus en een snorretje.’

‘Kom dan mee.’ Arie stevende op de man af.

‘Wat moet ik doen, dikke?’

‘Niets. Totaal niets.’

De man met de uniformpet was klein en had een manier van wat gebogen voorover staan, met de handen op de rug ineengevouwen, alsof hij eeuwig over iets liep te piekeren. Hij zag Arie en Jan niet naderbij komen en schrok op toen hij werd aangesproken.

‘Goedemiddag. Zou u mij misschien kunnen helpen?’

De trieste man nam eerst Arie van het hoofd tot de voeten op en daarna Jan.

‘Waarmee?’ vroeg hij dan, op een toon als vreesde hij het ergste.

‘Het zit zo,’ vertelde Arie. ‘Mijn naam is Evers. Mijn vader woont aan de andere kant van de stad en hij heeft hier vanmiddag twee vliegtuigkoffers gekocht.’ De trieste man dacht hier over na, terwijl zijn ogen rondzwierven over de inpaktafels.

‘Dat kan,’ zei hij ten laatste.

Arie vervolgde:

‘En nu is er iets heel vervelends gebeurd, want die koffers zouden worden bezorgd. Er was toen ook helemaal geen haast mee. Maar zojuist hoort mijn vader, dat hij vanavond nog per vliegtuig naar Brazilië moet. Hij heeft een chauffeur gestuurd om ze op te halen hier aan de expeditie, maar nu is de chauffeur ook zoek.’

‘Juist,’ knikte de trieste man, zonder de handen van zijn rug af te nemen. ‘Dus u wou die koffers hebben?’

‘Nou, eigenlijk die chauffeur,’ verbeterde Arie hem. ‘Want de chauffeur heeft de betaalbon in zijn zak en als ik die niet kan laten zien, krijg ik natuurlijk die koffers hier nooit mee.’

‘Dat is zo,’ erkende de trieste man, blijkbaar opgekikkerd bij het idee dat hij persoonlijk niet op zoek hoefde te gaan naar die koffers. ‘Als u de koopbon hier niet kunt laten zien, mogen wij natuurlijk niets afgeven.’

‘Precies,’ knikte Arie. ‘Dat begrijp ik heel goed. Maar misschien begrijpt de chauffeur niet dat er grote haast bij is en mijn vader heeft mij er achteraan gestuurd om hem wat op te jagen.’ Hij keek met gerekte hals in het rond. ‘Maar ik zie hem hier nergens.’

‘Hoe ziet hij eruit?’ informeerde de trieste man.

Arie begon vlot te beschrijven:

‘Ongeveer zo groot als ik, met een slappe hoed die waarschijnlijk nat was geregend en een natte regenjas aan en een bril met dikke glazen.’

De trieste man begon mistroostig het hoofd te schudden.

‘Heb ik hier niet gezien. Nergens.’

Arie voelde in een broekzak en haalde er een biljet van vijf dollar uit. Hij vouwde het kalm aan op, zodat de man het goed kon zien en schoof het hem achter de rug in een handpalm.

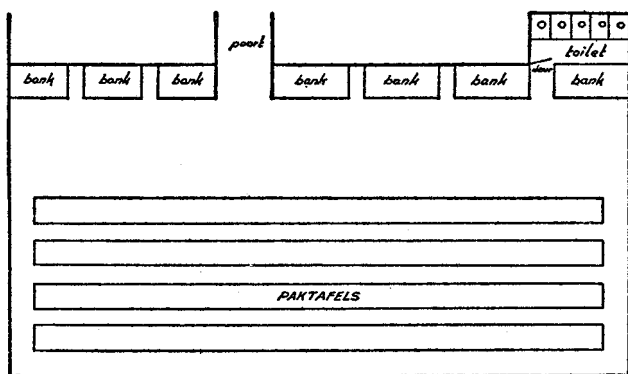
‘Kunnen we niet even hier en daar gaan vragen of iemand anders hem gezien heeft? Het is werkelijk nogal belangrijk. Want we moeten die chauffeur hebben. Niet zozeer voor die koffers, maar hij heeft ook de sleuteltjes van onze auto in zijn zak en daar zitten heel belangrijke papieren in, die mijn vader vóór zijn vertrek nog nodig heeft.’

Jan hief één tel lang de ogen ten hemel. Hij had altijd en telkens weer een mateloze bewondering voor de wijze waarop Arie een verhaal uit zijn duim kon zuigen en er dan verder op voortborduren als hij het eenmaal vertelde. En dat briefje van vijf dollar scheen werkelijk wonderen te doen. De trieste man keek ineens niet triest meer. Misschien kreeg hij te weinig zakgeld van zijn vrouw, en was dat probleem nu eventjes opgelost.

‘Kom maar eens mee,’ zei hij, en wandelde naar de eerste paktafel toe.

Toch was het allemaal niet zo eenvoudig als het leek en het duurde bijna een vol kwartier van vragen en informeren vóór zij eindelijk beet

hadden. Dat was helemaal aan het einde van de tweede paktafel, bij een inpakster met bolle blauwe ogen en een spijkerbroek aan met een truitje erboven. Het kind zag er uit of ze nog niet tot tien kon tellen en mogelijk was het juist daardóór dat ze de man met de dikke bril had gezien. Vermoedelijk had ze zitten dagdromen in plaats van dóór te werken. Toen Jan en Arie mij later deze geschiedenis vertelden, tekende Jan er een kaartje bij.

‘Kijk eens, mijnheer Van der Heide,’ begon hij, toen dat kaartje klaar was. ‘Als u niet weet hoe die pakruimte in elkaar zat, snapt u van wat wij later deden, ook niet veel. Het was een lange en nogal smalle zaal waar de paktafels in de lengte doorheen liepen. Tussen de paktafels reden elektrische wagentjes die de geadresseerde pakken ophaalden en ze naar een soort banken langs de lange kant brachten, waar ze later in de ‘bestelauto’s werden geladen. Er was natuurlijk een bepaald systeem in die paktafels, om niet alle adressen door elkaar te krijgen. Eén tafel bijvoorbeeld kreeg alleen maar pakken te verwerken voor Pittsburgh zelf, een tweede voor een bepaalde serie stadjes en dorpen rondom Pittsburgh en zo meer. Die kwamen allemaal op speciale banken te liggen, zodat de bestelauto die binnen kwam rijden en voor Pittsburgh zelf bestemd was, recht naar de Pittsburgh-bank kon rijden en daar laden, zonder dat hij erop hoefde te letten of er soms pakken voor Chicago, New York of Honolulu tussen zaten. Dat blonde kind met haar bolle, blauwe ogen zat juist voor zich uit te staren, toen zij een man met een bril met dikke glazen aan zag komen wandelen, langs die banken. Hij had een regenjas over zijn arm

en een hoed in de hand. Hij liep snel door, net of hij daar hoorde. Hij passeerde de banken 'Pittsburgh' en 'Pittsburgh en Omstreken' en nog een die daarna komt en dan komt er een mannentoilet. Hij begon daarlangs te lopen, keerde plotseling om en ging dat toilet binnen. Hij bleef er echter maar heel even, kwam er toen weer uit, stopte bij de bank er vlak naast, stond een ogenblik stil, keek rond, ging weer het toilet binnen en daarna zag ze hem helemaal niet meer. Maar ze heeft er verder ook niet op gelet.'

Zodra het meisje met de bolle, blauwe ogen haar verhaal gedaan had, keken Jan en Arie elkaar aan. Het werd nu een tikkeltje lastig, want ze moesten het sprookje van de chauffeur van Bobs vader zien vol te houden.

'Maar heeft die man dan de koffers hier nergens opgehaald?' vroeg Jan, met een fraai vertoon van verbijstering zijn oor krabbend.

'Ik zal eens bij het kantoor gaan informeren,' bood de trieste man aan en wandelde weg naar de achterzijde van de pakzaal.

Jan en Arie wandelden een paar tellen later óók weg, naar het toilet waar de man met de dikke brillenglazen was binnengegaan. Het was een vrij groot ding, met een rij wasbakken, enkele douchecellen, en de te verwachten hokjes. Twee ervan stonden op 'Bezet'.

Jan knikte ernaar en fluisterde Arie in het oor:

'Dadelijk zit hij nog steeds in één daarvan, net als een man in een trein, die geen spoorkaartje heeft.'

Zij gingen een tijdje hun handen staan wassen. Maar die fraaie theorie van Jan ging niet op, want korte tijd na elkaar kwamen de bewoners van die bezette hokjes naar buiten. Jan en Arie gingen ook naar buiten, waar hun gids al overal stond rond te speuren.

'Ha, bent u daar! Ik dacht zowaar dat u óók al verdwenen was?'

'Wij zijn even onze handen gaan wassen,' legde Arie uit. 'Iets over onze koffers gehoord?'

'Daar op het kantoor is niemand geweest en dat begrijp ik niet goed, want hij had daar toch allicht moeten komen om zijn bon te laten zien en zo meer.'

Jan en Arie haalden met groot vertoon van wanhoop hun schouders op.

'Wij snappen er ook niets meer van. Maar wij zullen eerst maar eens op kantoor gaan kijken of hij intussen misschien al boven water is gekomen.'

'Dat is geen gek idee,' stemde de man in, blijkbaar helemaal niet